

ДИСКУСІЙНИЙ КЛУБ

В. П. Фокін

ЛИХОЛІТТЯ Дума

*Думи мої думи
Горе мені з вами...
Т.Г.Шевченко*

Приснився сон мені тривожний і сумний:

Сліпий кобзар на призьбі біля хати,
Стоїть, босоніж, молода ще мати,
А поруч я, безбатченко малий,
І мовчазних людей юрба строката.

Старий відкашлявся, бандуру взяв до рук,
До серця пригорнув, немов дитину,
Додолу скинув латану торбину...
Невдовзі чарівний розлігся звук –
Загомоніли струни без зупину.

Дзвін полонив, зростав і прикрашався,
Ревіли сурми, гуркіт наростав,
Досяг *crescendo*¹ й раптом обірвався –
Дід заспівав:

«Ой, не море котить хвилі,
І не ворон кряче:
На занедбаній могилі
Козак сивий плаче.

То не буря вовком вила,
Дерева ламала, -
Україна, Богу мила,
Про захист благала.
Бо неситі вороженьки,
Свої та й чужії,
Розпинають її, неньку,
Із ярмом на шиї.

Звідусюди позлітали
До нас хижі круки,
Гендлярі та діловари –
Загребущі руки.

Баришів не поділили,
Братія пихата,
Нацькували, посварили –
Пішов брат на брата.

Кажуть: «Воля сама прийде,
Як Божая милість»,
Тільки ж доки сонце зійде
Роса очі виїсть.

Українці вимирають,
Лиха у них доля,
Журавлі не прилітають
До нашого поля.

А на вишитій сорочці
Нитки тільки чорні:
Підрубали інородці
Українські корні.

Чорнобривці ваші, мамо,
Геть повисихали,
Нам вашими рушниками
Очі зав'язали.

Щоб не бачити, не чути,
Як люди бідують
І не буде їм покути,
Прощення не буде.

Намірялись панувати,
Драби² недолугі,
Довелось жебракувати,
Бо панують слуги.

¹ Crescendo (італ.) – у музиці: все голосніше, з зростанням сили звучання.

² Драби – босяки.

Усміхалася нам доля, -
Лихварі-паскуди
Проміняли нашу волю
На срібло Іуди.

Рідну землю продавати
Готують торжище,
Тільки цьому не бувати,
Доки ми живі ще!

Затьмарилась лихоліттям
Козацькая слава,
Стала мачухою дітям
Власная держава.
Грають нами бусурмани,
Як чорт на сопілці,
Обирають в отамани
Вже не українців.

Розучилися радіти,
Живемо в печалі,
Скажіть, мамо, що робити?
Як нам жити далі?

Тужить козак і нудьгує,
Голова нагнулась
До грудей, та раптом чує –
Могила здригнулась.

І, землю міцно скутий,
Хрест на ній хитнувся:
Голос матері забутий
З глибини почувся:

«Засмутив мене ти, сину,
Кепсько хазяйнуєш,
Занапастив Україну,
А тепер жалкуєш?

Працювати починайте,
Чи роботи мало?
Лихварів повиганяйте,
Як Христос із храму.

Східняки і западенці,
Ви ж одна родина,
Дайте спокій своїй ненці –
Просить Україна.

Шлях тернистий, та не маєш
Іншого шукати
Може щастя й завітає
До вашої хати.

Вам сваритися негоже,
В злуці ваша сила.
Хай Господь вам допоможе,
А я вже простила».

Підвівся дід, вклонився. Люд мовчав.
Кобзар сповив бандуру у ряднину.
Ніхто ні хліба, ні води не дав.
Не зупинив. Він тяжко почвалав...
Не мов би камінь хтось поклав йому в торбину.

*Лютий 2020 року
м. Київ*